

Ба Шурои диссертациони 6D.KOA-109-и
назди Институди иқтисодиёт ва демографияи
Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон
(734025, ш. Душанбе, кӯчаи Мирзо Ризо 6А.
www.ied.tj)

ТАҚРИЗ

**ба автореферати диссертатсияи Матлабшоҳ Ҳакимзода дар мавзуй
«Таҳкими амнияти иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар заминаи
тақмили низоми идоракунии ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ (дар мисоли
бахшҳои иҷтимоии осебпазири иқтисодиёти миллӣ)» барои дарёфти
дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D051000
– Идоракунии давлатӣ ва маҳаллӣ (6D051002 – Амнияти иқтисодӣ).**

Автореферати диссертатсия ба масъалаҳои мубрами таҳкими амнияти иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар заминаи тақмили низоми идоракунии фаъолияти ташкилотҳои ғайритиҷоратии тамоюли иҷтимоидошта баҳшида шудааст. Дар шароити муносири ноустувории иқтисодиёти ҷаҳонӣ, афзоиши таҳдидҳои иҷтимоӣ ва нобаробарии иқтисодӣ, масъалаи таъмини амнияти иқтисодӣ аҳаммияти стратегӣ касб намуда, интихоби мавзуй таҳқиқот саривақтӣ ва аз ҷиҳати илмӣ асоснок мебошад.

Дар автореферат мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот дақиқ муайян гардида, ба таҳияи асосҳои назариявӣ ва пешниҳоди тавсияҳои амалии тақмили низоми идоракунии фаъолияти ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ равона шудаанд. Муаллиф тавонистааст робитаи байни рушди фаъолияти ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ ва таҳкими амнияти иқтисодиро дар шароити иқтисодиёти миллӣ ба таври мантиқӣ ва илмӣ асоснок намояд. Ҳамзамон, аҳаммияти ҷалби гурӯҳҳои осебпазири аҳоли, аз ҷумла занон ва маъҷубон, ба фаъолияти иқтисодӣ ва нақши онҳо дар таъмини суботи иҷтимоӣ таъкид карда шудааст.

Қайд шудааст, ки нишондиҳандаҳои иҷтимоӣ ҳамчун ҷузъи калидӣ дар таъмини амнияти иқтисодӣ нақши муҳим доранд. Фаъолияти ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ дар ҳалли масъалаҳои иҷтимоӣ ва экологӣ имконият фароҳам меорад, ки устувории низоми иҷтимоӣ иқтисодӣ тақвият ёбад, рушди устувор таъмин гардад ва сатҳи амнияти иқтисодӣ дар кишвар пойдор нигоҳ дошта шавад. Ин равиш нишон медиҳад, ки ҳамгироии тадбирҳои иҷтимоӣ ва иқтисодӣ дар заминаи фаъолияти ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ метавонад ба коҳиши таҳдидҳо ва нигоҳдории суботи иҷтимоӣ таъсири назаррас ва мусбат дошта бошад.

Муаллиф асоснок менамояд, ки самаранокии дастгирии давлатии ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ ҳамчун шакли соҳибкории иҷтимоӣ муस्ताқиман аз баҳисобгирии вижагиҳои соҳавӣ, ҷуғрофӣ ва суннатҳои таърихии рушди минтақаҳои ҷумҳурӣ вобаста мебошад. Маҳз чунин равиши дифференсиалӣ имкон медиҳад, ки иқтисодии соҳибкории иҷтимоӣ дар ҳалли мушкилоти мубрами минтақавӣ ва таҳкими низоми устувории иқтисодӣ пурра истифода гардад.

Дар ин замина, нақши калидии ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ дар таъсиси ҷойҳои кории алтернативӣ барои гурӯҳҳои осебпазири ҷомеа ва таъмини шуғли фарогир, яъне инклюзивӣ, таъкид мешавад. Ин раванд, ба эътирофи муаллиф, на танҳо шиддати бекориро дар бозори меҳнат коҳиш медиҳад, балки боиси сабук гардидани фишори фискалӣ ба буҷети давлатӣ мегардад. Ҳамзамон, корхонаҳои хурди иҷтимоӣ ҳамчун механизми муассири ҳамгироии иқтисодии табақаҳои ниёзманди аҳоли, аз ҷумла маъҷубон, занон, ҷавонон ва муҳожирони меҳнатӣ, баромад намуда, ба худтаъминкунии молиявии онҳо мусоидат менамоянд.

Оид ба камбудию нуқсонҳои дар автореферат ҷойдошта ҳаминро бояд қайд кунем, ки дар шакли ҳозирааш он ба талаботи мавҷуда ҷавобгӯ мебошад. Зимнан, барои таҳқиқотҳои ояндаи муаллиф чунин мулоҳизаро ироа мекунем:

- методикаи мушаххаси арзёбии «самаранокии иҷтимоӣ» ва таъсири миқдории ин фаъолият ба нишондиҳандаҳои макроиқтисодии амнияти миллӣ, барои дар рақамҳои мушаххас ифода кардани саҳми воқеии бахши ғайритиҷоратӣ мусоидат мекард.

- муаллиф ба баҳисобгирии хусусиятҳои ҷуғрофӣ ва минтақавӣ ҳангоми дастгирии ташкилотҳои мазкур ишора намудааст, вале дар автореферат механизмҳои мушаххаси ҳавасмандгардонии рушди соҳибкории иҷтимоиро дар ноҳияҳои дурдаст наовардааст.

Бо вучуди ин, эродҳо, чуноне гуфта шуд, барои оянда нигаронида шудаанд ва бояд иқрор шуд, ки дар таҳқиқоти М.А. Ҳакимзода диққати асосӣ ба ҷанбаҳои институтсионалии амнияти иқтисодӣ ва нақши ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ равона карда шудааст. Муаллиф кӯшиш намудааст, ки пеш аз ҳама таъсири сифатии ин ташкилотҳоро дар коҳиши таҳдидҳо, ба мисли бекорӣ ва инзिवои иҷтимоии маъҷубон, асоснок кунад.

Дар маҷмӯъ, автореферати диссертатсияи Ҳакимзода Матлабшоҳ Абдумалик мазмуну муҳтавои асосии таҳқиқоти анҷомёфтaro инъикос намуда, дорoi аҳаммиати назариявӣ ва амалӣ мебошад. Автореферати тақризшаванда ба талаботу муқаррароти аз ҷониби Комиссияи олии

аттестационии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дархостшаванда
комилан ҷавобгӯ буда, муаллифи он Ҳакимзода Матлабшох Абдумалик
сазовори дарёфти дараҷаҳои илмии доктори фалсафа доктор аз рӯи ихтисоси
6D051000 – Идоракунии давлатӣ ва маҳаллӣ (6D051002 – Амнияти иқтисодӣ)
мебошад.

Муқарриз:

доктори илмҳои иқтисодӣ, дотсенти кафедраи
менеджмент, маркетинг ва иқтисодиёти меҳнати

Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон

« _____ » _____ 2026 с.

Мирзоалиев А.А.

Имзои доктори илмҳои иқтисодӣ, дотсенти кафедраи менеджмент, маркетинг ва
иқтисодиёти меҳнати Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон Мирзоалиев
А.А. – ро тасдиқ мекунам:

Сардори шӯбаи кадрҳо ва
корҳои махсуси ДДТТ

« _____ » _____ 2026 с.

Пирзода С.С.

Суроға: 734061, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, куч. Дехоти 1/2,
Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон,
Тел.: +992(37) 234-83-46, +992(37) 234-85-46
E-mail: mail@ddtt.tj; tguk2025@gmail.com